

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เรื่อง ชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของผู้เข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ

ด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๑/ว ๑๔๑๒ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ กำหนดให้ประกาศชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของผู้เข้ารับการประเมิน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ และกำหนดเวลาเพื่อเปิดโอกาสให้มีการทักท้วงได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงขอประกาศชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของนางสาวสรिता ศรีदारณพ นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ ฝ่ายช่วยอำนวยการ สำนักกฎหมาย ตำแหน่งเลขที่ ๑๕๑ ผู้เข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ สังกัดและตำแหน่งเลขที่เดิมประกอบด้วย

๑. ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

๒. ผลงานที่เป็นข้อเสนอแนวคิดในการปรับปรุงหรือพัฒนางาน

เรื่อง แนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ หากมีผู้ประสงค์ทักท้วงให้ดำเนินการภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประกาศ หากครบกำหนดดังกล่าวแล้ว ไม่มีผู้ใดทักท้วง สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะดำเนินการประเมินผลงานตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์)
รองเลขาธิการ รักษาการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เค้าโครงผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ

ตำแหน่งประเภทวิชาการ

เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการ

ชื่อผู้เข้ารับการประเมิน

นางสาวสรिता ศรีदारณพ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการสิทธิมนุษยชน

ระดับ ปฏิบัติการ

๑. ชื่อผลงาน การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๖๔ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๒. บทนำ/สภาพปัญหาหรือความสำคัญของเรื่อง

การรับเรื่องร้องเรียนเพื่อดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นอำนาจหน้าที่ประการหนึ่งของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีกำหนดไว้ในหลักการปารีส โดยในการรับเรื่องร้องเรียนนั้น หลักการปารีสได้กำหนดแนวทางต่าง ๆ ที่สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจดำเนินการไว้โดยเฉพาะ เช่น การแจ้งให้ผู้ร้องได้ทราบถึงสิทธิต่าง ๆ การส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ภายในขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติ และการจัดทำข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่กฎหมาย กฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่มีอยู่เป็นอุปสรรคในการใช้สิทธิของบุคคล โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งเป็นสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและมีหน้าที่และอำนาจอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การรับเรื่องร้องเรียนจากบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือจากบุคคลที่พบเห็นเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยเรื่องร้องเรียนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของสังคมไทย ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และแสดงถึงความมีอยู่ของหลักประกันทั้งหลายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหรือการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล ดังนั้น ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐาน

จากเรื่องร้องเรียนจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเพื่อให้ทัน ต่อสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในบริบทของสังคมปัจจุบัน.

เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเป็นประเด็นเรื่อง ร้องเรียนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับการร้องเรียนมาอย่างต่อเนื่องและเป็นจำนวน มากเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องร้องเรียนในประเด็นสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ^๑ เช่น ปัญหาการเข้าถึงสิทธิ ในกระบวนการยุติธรรม การอายัดตัวผู้ต้องขังและการดำเนินคดีอาญาที่ล่าช้า ปัญหาเรือนจำแออัด รวมถึงปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐข่มขู่ ทำร้ายร่างกาย และกระทำความผิดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง ข้อมูลจาก ผู้ต้องหา หรือเพื่อให้ผู้ต้องหาปรับสภาพ ซึ่งเป็นเรื่องร้องเรียนที่มีประเด็นสิทธิเสรีภาพในชีวิตและ ร่างกาย อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายให้ตรวจ เรื่องร้องเรียนและจัดทำความเห็นในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว อย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงเรื่อง ร้องเรียนในประเด็นอื่น ๆ ตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดช่องทาง และรูปแบบของการร้องเรียนโดยลัดวิธีการและเงื่อนไขเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ที่ประสงค์จะส่งเรื่องร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอให้ตรวจสอบการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือขอให้ดำเนินการอื่นใด แต่ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน ที่จะต้องดำเนินการให้เรื่องที่ร้องเรียนมีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพียงพอต่อการเสนอความเห็น เช่น สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ร้องหรือหน่วยงานของรัฐ สืบค้นข้อมูลทางสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดกระบวนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายในการตรวจเรื่องร้องเรียนและจัดทำความเห็น ในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม โดยได้ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียนที่ได้รับมอบหมาย ทั้งจากบุคคล หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงด้วย วิธีการใด ๆ ตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการ ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อทำความเข้าใจเสนอ คณะทำงานด้านการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

^๑ สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามประเภทสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๑๕๙ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๑

๑) รับเรื่องร้องเรียนไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑)

๒) รับเรื่องร้องเรียนไว้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓)

๓) รับเรื่องร้องเรียนไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ และขอทราบผลการพิจารณาภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓ ประกอบระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๘

๔) รับเรื่องร้องเรียนไว้ดำเนินการอื่นนอกจากการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน หากเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะพิจารณารับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไว้เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๘ /๑

๕) ไม่รับเรื่องร้องเรียนไว้ดำเนินการเนื่องจากเป็นเรื่องที่เข้าเหตุต้องห้ามมิให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๗ ซึ่งในกรณีนี้แม้จะไม่ได้เป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องโดยตรงแต่ก็เป็นการคุ้มครองสิทธิในมิติอื่น ๆ เช่น การป้องกันสิทธิของบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจถูกร้องเรียนกลับแก้งโดยไม่เป็นธรรม การป้องกันมิให้เรื่องที่ไม่มีมูลเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ เป็นต้น

นอกจากนี้ หากเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ผู้เข้ารับการประเมินจะเสนอความเห็นให้ส่งเรื่องไปยังองค์กรอิสระนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และ

อำนาจ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖ ประกอบระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๙ และประกาศองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง แนวปฏิบัติในการรับส่งเรื่องระหว่างองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

๓. หลักวิชาการ/แนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

การดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมที่มีการร้องเรียนหรือแจ้งมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอให้ตรวจสอบหรือขอให้ดำเนินการอื่นใด โดยในการตรวจสอบ การแสวงหาข้อเท็จจริง และการทำความเข้าใจต่อเรื่องร้องเรียนเพื่อเสนอให้คณะทำงานด้านการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับนั้น จะต้องมีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่เพียงพอ มีเหตุผลที่เหมาะสม มีการอ้างอิงหลักสิทธิมนุษยชนและแนวคิดหรือข้อตกลงที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนการทำความเข้าใจของผู้เข้ารับการประเมิน ได้แก่ หนังสือสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม หลักการสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล (แม้ประเทศไทยยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี) กฎหมายภายในของประเทศไทย มติคณะรัฐมนตรี ข้อตกลงความร่วมมือต่าง ๆ ด้านสิทธิมนุษยชน และแนวความเห็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ หนังสือสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม ได้แก่ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมและได้นำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนที่ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายในฐานะเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน)

๑) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR)

๒) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights : ICESCR)

๓) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment of Punishment : CAT)

๔) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance : CED)

๓.๒ หลักการสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners) หรือข้อกำหนดแมนเดลา (Mandela Rules)

๓.๓ กฎหมายภายในของประเทศไทย มติคณะรัฐมนตรีและข้อตกลงความร่วมมือ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องและได้นำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนที่ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายในฐานะเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน)

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกธรรมในคดีอาญา เป็นต้น

๓) มติคณะรัฐมนตรี และข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านสิทธิมนุษยชน

๓.๔ แนวความเห็นที่เกี่ยวข้อง (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องและได้นำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนที่ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายในฐานะเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน)

๑) แนวคำวินิจฉัย ความเห็น ข้อเสนอแนะและมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เช่น ข้อเสนอแนะ รายงานผลการตรวจสอบ ความเห็นและมติต่อเรื่องร้องเรียน เป็นต้น

๒) ความเห็นการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง

๔. สรุปสาระสำคัญและขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๑ สรุปสาระสำคัญ

ผู้เข้ารับการประเมินในฐานะเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตรวจ และแสวงหาข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๑๒ เรื่อง และทำความเข้าใจต่อเรื่องร้องเรียนดังกล่าวภายใต้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้รับจากผู้ร้อง ผู้เสียหาย บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงให้เห็นว่า เรื่องที่ร้องเรียนมีมูล และสมควรรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือไม่

อย่างไร เช่น รับไว้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน รับไว้ดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รับไว้ศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ รับเรื่องร้องเรียนไว้ดำเนินการอื่นนอกจากการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงส่งเรื่องไปยังหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่และอำนาจโดยตรงเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ร้องหรือผู้เสียหาย

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

ในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนตามที่ได้รับมอบหมายของผู้เข้ารับการประเมินมีกระบวนการขั้นตอน ดังนี้

๑) ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และชัดเจนในสาระสำคัญของเรื่องที่ร้องเรียน ซึ่งประกอบด้วยชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องหรือผู้แจ้ง พฤติการณ์ที่กล่าวอ้างว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชน และความประสงค์ของผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้ง

๒) พิจารณาความมีส่วนได้เสียในเรื่องร้องเรียนของเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน

๓) ตรวจสอบความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่องร้องเรียน

๔) แสวงหาข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนว่าเรื่องที่ร้องเรียนนั้นเป็นเรื่องที่มีมูลอันสมควรได้รับการตรวจสอบหรือไม่ อย่างไร ซึ่งได้ใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เช่น สอบถามทางโทรศัพท์ สอบถามทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ มีหนังสือสอบถามบุคคลหรือหน่วยงาน สืบค้นข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ตรวจสอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สอบถามจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ สอบถามจากผู้ร้อง หรือผู้เสียหาย เป็นต้น

๕) ตรวจสอบเรื่องที่ร้องเรียนว่ามีมูลตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างหรือไม่

๖) ตรวจสอบเรื่องที่ร้องเรียนเป็นเรื่องสิทธิมนุษยชนประเภทใด

๗) ตรวจสอบเรื่องที่ร้องเรียนว่ามีเหตุต้องห้ามมิให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรับไว้พิจารณาหรือไม่

๘) ปรีกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาชั้นต้น และทำความเข้าใจต่อเรื่องร้องเรียนพร้อมด้วยข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพื่อเสนอคณะกรรมการด้านการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อดำเนินกระบวนการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน หรือไม่รับไว้ดำเนินการ แล้วแต่กรณี

๙) เมื่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติต่อความเห็นของเรื่องร้องเรียนแล้ว ผู้เข้ารับการประเมินในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเรื่องร้องเรียนจะดำเนินการตามมติดังกล่าว ดังนี้

๙.๑) กรณีรับไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือกรณีไว้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะส่งเรื่องพร้อมความเห็นและมติไปยังสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และสำนักกฎหมาย ตามลำดับ

๙.๒) กรณีรับไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะส่งเรื่องพร้อมความเห็นและมติไปยังหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาตรวจสอบและแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจ และส่งเรื่องไปยังสำนักหรือส่วนงานภายในเพื่อติดตามผลการดำเนินการและจัดทำรายงานผลการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อไป

๙.๓) กรณีรับไว้ดำเนินการอื่น รับไว้ให้ความช่วยเหลืออื่น หรือกรณีส่งเรื่องให้หน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะส่งเรื่องพร้อมความเห็นและมติไปยังหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยเมื่อผลการดำเนินการเป็นอย่างไร ผู้เข้ารับการประเมินจะสรุปผลเสนอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อโปรดทราบหรือพิจารณาต่อไป

๙.๔) กรณีตามข้อ ๙.๑-๙.๓ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะแจ้งผลการดำเนินการและผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบด้วย

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

นางสาวสรिता ศรีदारณพ ผู้เข้ารับการประเมินเป็นผู้ดำเนินการในทุกขั้นตอน แต่เพียงผู้เดียวโดยมีสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐

๖. ผลงานในส่วนที่ผู้เสนอเป็นผู้ดำเนินการ/ปฏิบัติ

นางสาวสรिता ศรีदारณพ ผู้เข้ารับการประเมินเป็นผู้ดำเนินการตามที่ได้ระบุรายละเอียดไว้ในข้อ ๔ ทุกขั้นตอน ทั้งการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และความชัดเจนในสาระสำคัญของเรื่องร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประกอบการทำความเข้าใจเรื่องร้องเรียน การทำความเข้าใจต่อเรื่องร้องเรียนตามแบบที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด การนำเสนอข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานและความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้นต่อที่ประชุมคณะทำงานด้านการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน และชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน) รวมตลอดถึง

ดำเนินการแจ้งสำนัก ส่วนงานภายในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ร้องเพื่อทราบ หรือเพื่อดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนนั้น ผู้เข้ารับการประเมินเห็นว่าผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว ดังนี้

๗.๑ เชิงปริมาณ

ผู้เข้ารับการประเมินได้ดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนในประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องรวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๒ เรื่อง ๑๓ ประเด็น และสามารถดำเนินการจนแล้วเสร็จทุกเรื่องภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

๗.๑.๑ เรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติให้รับไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้เกิดการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย รวมจำนวน ๘ เรื่อง ๘ ประเด็น ได้แก่ เรื่องร้องเรียนที่ ๔๒๗/๒๕๖๓ ที่ ๕๑๐/๒๕๖๓ ที่ ๑๙/๒๕๖๔ ที่ ๑๓๗/๒๕๖๔ ที่ ๑๙๐/๒๕๖๔ ที่ ๒๘๘/๒๕๖๔ ที่ ๕๕๓/๒๕๖๔ และที่ ๘๕/๒๕๖๕

๗.๑.๒ เรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรง ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๓^๖ ประกอบระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๘^๗

^๖ มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการโดยมุ่งหมายที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ และให้เฝ้าระวังและติดตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศอย่างต่อเนื่อง

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการดำเนินการโดยการประสานหรือแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคม

^๗ ข้อ ๑๘ เรื่องร้องเรียนใดที่คณะกรรมการเห็นว่าควรได้รับการดำเนินการแก้ไขโดยหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรง คณะกรรมการอาจส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้หน่วยงานนั้นพิจารณาแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

สำนักงานอาจขอทราบผลการดำเนินการแก้ไขตามวรรคหนึ่ง และแจ้งให้คณะกรรมการเพื่อทราบหรือพิจารณาต่อไป แล้วแต่กรณี

รวมจำนวน ๓ เรื่อง ๓ ประเด็น ได้แก่ เรื่องร้องเรียนที่ ๗๖/๒๕๖๔ ที่ ๒๗๔/๒๕๖๔ และที่ ๕๘/๒๕๖๕

๗.๑.๓ เรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติไม่รับไว้ดำเนินการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเป็นเรื่องที่มีเหตุต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณาตามกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙^๔ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๗^๕ รวมจำนวน ๒ เรื่อง ๒ ประเด็น ได้แก่ เรื่องร้องเรียนที่

^๔ มาตรา ๓๙ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้คณะกรรมการรับเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาด แล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๒) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

(๓) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว แต่ไม่ตัดอำนาจในการที่จะขอรับทราบผลการพิจารณาขององค์กรอิสระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

(๔) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริตและการพิจารณาจะไม่ใช่ประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม

(๕) เรื่องที่มีการแก้ไขปัญหาย่างเหมาะสมแล้ว

(๖) เป็นเรื่องที่คณะกรรมการเคยพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เว้นแต่จะปรากฏพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(๗) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ฯลฯ

^๕ ข้อ ๑๗ ในกรณีที่มีเรื่องร้องเรียนใดมีลักษณะตามมาตรา ๓๙ ให้เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนทำความเข้าใจเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาไม่รับไว้เป็นคำร้อง

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนอาจทำความเข้าใจเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาไม่รับเรื่องร้องเรียนใดไว้เป็นคำร้องได้ หากเรื่องร้องเรียนนั้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่ข้อเท็จจริงไม่เพียงพอต่อการพิจารณาและไม่สามารถติดต่อผู้ร้องได้ ทั้งการพิจารณาต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม

(๒) เรื่องที่ผู้ร้องประสงค์ขอลอนเรื่องร้องเรียน ทั้งนี้ การลอนเรื่องร้องเรียนต้องมีหนังสือลงลายมือชื่อผู้ร้องประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการเคยพิจารณาแล้ว และไม่ปรากฏหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

๔๒๗/๒๕๖๓ และที่ ๙๔/๒๕๖๔ ทั้งนี้ กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติไม่รับไว้ดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจมีมติให้เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนให้ความช่วยเหลืออื่นเพิ่มเติมด้วย รวมจำนวน ๑ เรื่อง ๑ ประเด็น ได้แก่ เรื่องร้องเรียนที่ ๔๓/๒๕๖๕

๗.๑.๒) การประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในชั้นตรวจเรื่องร้องเรียนตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๕ วรรคสาม^๖ จำนวน ๑ เรื่อง ๑ ประเด็น ได้แก่ เรื่องร้องเรียนที่ ๗๖/๒๕๖๔

๗.๒ เชิงคุณภาพ

ในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนที่ได้รับมอบหมายนั้น ผู้เข้ารับการประเมินได้ดำเนินการจนเป็นผลสำเร็จในเชิงคุณภาพ ดังนี้

๑) ผู้เข้ารับการประเมินได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนและดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนได้อย่างเพียงพอจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บังคับบัญชา คณะทำงานด้านการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ

๒) ความเห็นของผู้เข้ารับการประเมินที่มีต่อเรื่องร้องเรียน ได้รับความเห็นชอบในสาระสำคัญจากคณะทำงานด้านการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กว่าร้อยละ ๙๕

๓) เรื่องร้องเรียนที่ผู้รับการประเมินได้ตรวจสอบและทำความเข้าใจเบื้องต้นให้รับไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือรับไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้มีการตรวจสอบหรือประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและมีรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือรายงานผลการประสาน

(๔) เรื่องที่ผู้ได้รับความเสียหายไม่ประสงค์ให้คณะกรรมการตรวจสอบ

(๕) เรื่องอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ฯลฯ

^๖ ข้อ ๑๕ วรรคสาม ในกรณีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนอาจกระทำได้ด้วยวิธีการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐองค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน หรือการประสานกับบุคคลอื่นใดในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่ผู้ร้อง ให้เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนดำเนินการได้โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนและเหมาะสมแก่กรณี รวมทั้งต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อมิให้เกิดผลกระทบที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง หรือผู้เกี่ยวข้อง

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของผู้ร้องหรือผู้เสียหายตามเรื่องร้องเรียนได้อย่างเหมาะสม

๔) หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงได้ดำเนินการตามความเห็นของผู้เข้ารับการประเมินซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของผู้ร้องหรือผู้เสียหายตามเรื่องร้องเรียนได้อย่างเหมาะสม

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

ผู้เข้ารับการประเมินเห็นว่า จากผลสำเร็จของการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนที่ได้รับมอบหมายนั้นจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อหน่วยงานภายในของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมถึงการใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นของรัฐที่อาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรง ซึ่งจะสามารถพิจารณาดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ร้องได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

๘.๑ ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียน และความเห็นที่มีต่อเรื่องร้องเรียนนั้น จะเป็นประโยชน์และเป็นการอำนวยความสะดวกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคำร้อง หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดทำข้อเสนอแนะต่อไป

๘.๒ หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงสามารถดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ร้องหรือผู้เสียหายได้อย่างเหมาะสม (กรณีรับไว้เป็นคำร้องเพื่อดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน หรือส่งเรื่องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ)

๘.๓ เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบแสวงหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจต่อเรื่องร้องเรียนที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่อไป

๘.๔ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน การเฝ้าระวังและติดตามเหตุการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน การชี้แจงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทำสถิติเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน เป็นต้น

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนที่ได้รับมอบหมายตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด กระบวนการพบว่า มีความยุ่งยาก และพบปัญหาอุปสรรคทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่อาจทำให้การดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนขาดประสิทธิภาพและไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ดังนี้

๙.๑ ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนจากปัจจัยภายใน

๑) เจ้าหน้าที่สำหรับดำเนินการเรื่องร้องเรียนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเรื่องที่มีการร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำให้เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนหนึ่งคนต้องรับผิดชอบเรื่องร้องเรียนจำนวนมากในช่วงเวลาเดียวกัน ส่งผลให้ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตรวจเรื่อง รวมถึงการทำความเข้าใจภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ระยะเวลาดำเนินการที่มีอย่างจำกัด ข้อกฎหมายที่ต้องศึกษามีเป็นจำนวนมาก ข้อจำกัดในการลงพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเรื่องร้องเรียนต้องรับผิดชอบงานด้านอื่น ๆ ไปพร้อมกัน

๒) เจ้าหน้าที่สำหรับดำเนินการเรื่องร้องเรียนไม่มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๓) ระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนยังไม่เสถียร ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลเรื่องร้องเรียนเดิมเพื่อเป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจต่อเรื่องร้องเรียน หรือประมวลผลข้อมูลเรื่องร้องเรียนเชิงสถิติเพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าหน้าที่ หรือผู้บริหารได้ดีเท่าที่ควร

๙.๒ กรณีปัญหาและอุปสรรคจากปัจจัยภายนอก

๑) ผู้ร้องหรือผู้แจ้งยังขาดความรู้และความเข้าใจในบทบาท หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมถึงไม่ทราบแนวทางในการเขียนเรื่องร้องเรียน ทำให้เรื่องร้องเรียนส่วนใหญ่ที่ส่งมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขาดความถูกต้อง ครบถ้วนและชัดเจนในสาระสำคัญ หรือส่งเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอให้ดำเนินการเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดอุปสรรคและเป็นการสร้างภาระในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนของเจ้าหน้าที่พอสมควร

๒) หน่วยงานอื่นของรัฐที่ได้รับการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังขาดความเข้าใจในหลักการของสิทธิมนุษยชนจึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

๓) การรับเรื่องร้องเรียนจากผู้ร้องชาวต่างชาติ จำเป็นต้องใช้ทักษะภาษาอังกฤษในการอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องทางกฎหมายซึ่งต้องใช้ศัพท์เฉพาะทาง หากเจ้าหน้าที่ไม่มีทักษะภาษาอังกฤษที่ดีพออาจให้ผู้ร้องเข้าใจข้อมูลผิดพลาด และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการรับเรื่องร้องเรียน

๔) ผู้ร้องบางรายมีพฤติการณ์ข่มขู่คุกคามเจ้าหน้าที่ด้วยวาจา และกิริยาท่าทาง ทั้งทางโทรศัพท์และการเข้ามายื่นเรื่องร้องเรียนด้วยตนเองที่สำนักงาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน

๔.๓ กรณีปัญหาและอุปสรรคจากเรื่องร้องเรียน

๑) การร้องเรียนหรือแจ้งโดยใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีทั้งที่ใช้ภาษาอังกฤษแบบทางการ กึ่งทางการ และใช้เครื่องมือการแปลภาษาของ Google ในการแปลจากภาษาต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ยากต่อการแปลความหรือตีความ รวมถึงข้อจำกัดในการติดต่อสื่อสารเพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบ โดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังไม่มีกลไกที่ชัดเจนเพื่อสนับสนุนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนในลักษณะดังกล่าว จึงอาจส่งผลโดยตรงต่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคคลต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๒) ความซับซ้อนของข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียน และความต้องการของผู้ร้องเรื่องร้องเรียนที่มีความเกี่ยวเนื่องใกล้ชิดกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น

๑๐. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องการรับเรื่องร้องเรียน กระบวนการตรวจเรื่องร้องเรียน การประสานกับผู้ร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเนื้อหาของสาระของหลักสิทธิมนุษยชนที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐที่สำคัญต่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมาย

๑๐.๒ ควรกำหนดกลไกภายในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการเรื่องร้องเรียน ดังนี้

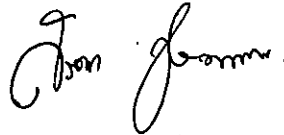
๑) วิเคราะห์ภาระงานและอัตรากำลังของกลุ่มงานกลั่นกรองรับเรื่องร้องเรียน และกำหนดอัตรากำลังให้มีความเพียงพอต่อภาระงาน โดยเฉพาะบุคลากรด้านภาษาอังกฤษสำหรับสนับสนุนงานเรื่องร้องเรียนและการให้คำปรึกษาเบื้องต้นต่อชาวต่างชาติ

๓) ควรพัฒนาระบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนให้มีความเสถียร ใช้งานได้จริง และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติของเรื่องร้องเรียนได้

๑๐.๓ ควรประชาสัมพันธ์บทบาท หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติต่อระบบงานรับเรื่องร้องเรียน เช่น ขั้นตอนการยื่น เรื่องร้องเรียน แนวทางการเขียนเรื่องร้องเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน เป็นต้น

๑๐.๔ ควรจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานอื่นของรัฐที่มี บทบาทหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงองค์กรอิสระอื่นที่มีบทบาท หน้าที่และอำนาจในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน หรือเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน เช่น คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

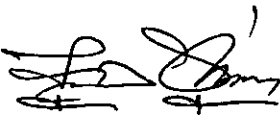
ขอรับรองว่าข้อมูลเกี่ยวกับผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ ผู้เสนอผลงาน
(นางสาวสรिता ศรีธารณพ)

นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ

วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ ผู้ควบคุมดูแลการดำเนินการ
(นายจุมพล ชุนอ่อน)

ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๑

ในขณะนั้นตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ลงชื่อ ผู้บังคับบัญชาระดับสำนัก
(นายภาณุวัฒน์ ทองสุข)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เค้าโครงข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนางาน

ตำแหน่งประเภทวิชาการ

เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ชำนาญการ

ชื่อผู้เข้ารับการประเมิน

นางสาวสรिता ศรีदारณพ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการสิทธิมนุษยชน

ระดับ ปฏิบัติการ

๑. ชื่อเรื่อง แนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

๒. บทนำ/หลักการและเหตุผล/ความสำคัญของเรื่อง

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญในการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น การประสานหรือแสวงหาความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ หรือองค์กรอื่นใดด้านสิทธิมนุษยชน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นส่วนราชการอยู่ภายใต้กำกับดูแลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจในการอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเพื่อให้ภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งสำนักกฎหมายมีภารกิจตามประกาศคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๓ (๓) ซึ่งกำหนดให้มีหน้าที่และอำนาจศึกษา ค้นคว้า และสังเคราะห์ในการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายให้ศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ

เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนกรณีปัญหาเกี่ยวกับการกักตัวบุคคล และห้องกักที่พบจากการตรวจเยี่ยมห้องกักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ประกอบกับสำนักกฎหมายเป็นผู้รับผิดชอบโครงการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย เรือนจำหรือทัณฑสถาน สังกัดกรมราชทัณฑ์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม บ้านพักเด็กและครอบครัว สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ห้องกักตรวจคนเข้าเมือง สังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์พักพิงผู้ลี้ภัย จังหวัดตาก และศูนย์ชกคามในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวและสถานที่พักพิง รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานที่และการปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวและผู้อยู่ในสถานที่พักพิง และปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้รับมาบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

โครงการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนเป็นโครงการต่อเนื่องและมีความจำเป็นต้องลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังไม่มีกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจเยี่ยมอาจวางแผนการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง กำหนดประเด็นการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังและบันทึกข้อมูล และข้อสังเกตต่าง ๆ มาได้ไม่ครบถ้วนเพียงพอที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ในบางกรณีอาจต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมกับหน่วยงานที่รับตรวจเยี่ยมทำให้กระบวนการจัดทำข้อเสนอแนะล่าช้า ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองและการเสนอแนะมาตรการด้านสิทธิมนุษยชน และพัฒนากระบวนการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ผู้เข้ารับการประเมินจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาเพื่อจัดทำแนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อให้มีมาตรฐานในการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานต่อไป

๓. หลักวิชาการ/แนวความคิด/ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

การจัดทำแนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือ คำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนนั้น ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้หลักวิชาการ แนวความคิด ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

๓.๑ ข้อกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๓.๑.๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๑.๓ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

๓.๑.๔ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR)

๓.๑.๕ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights : ICESCR)

๓.๑.๖ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child : CRC)

๓.๑.๗ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment : CAT)

๓.๑.๘ พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Optional Protocol to CAT)

๓.๑.๙ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners) (ข้อกำหนดแมนเดลา- Mandela Rule)

๓.๑.๑๐ มาตรฐานระหว่างประเทศของห้องกักตัวของคนต่างชาติและมาตรการทางกฎหมายที่ไม่ใช่การคุมขัง (International Standards of Immigration Detention and non - Custodial Measures)

๓.๒ หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๑ ความสำคัญของการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๓.๒.๒ หลักการพื้นฐานของการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๓.๒.๓ หลักการพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขัง

๓.๒.๔ หลักการว่าด้วยสถานะและหน้าที่ของสถาบันแห่งชาติเพื่อการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (Principle relating to the status and functioning of national institution for protection and promotion of human rights) หรือหลักการปารีส (Paris Principles)

๓.๓ ยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองและการเสนอแนะมาตรการด้านสิทธิมนุษยชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓.๒ : พัฒนาระบบการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ เน้นภารกิจในด้านการให้ข้อเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

๓.๔ นโยบายคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๔

ข้อ ๑ มุ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการแก้ไขปัญหาอย่างทันที่ รวมทั้งการแก้ปัญหากลุ่มสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากปัญหาโครงสร้างอย่างเป็นระบบโดยจะร่วมมือกับทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมในการแก้ไขปรับปรุงนโยบาย ระเบียบกฎหมาย แนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี

๔. บทวิเคราะห์/ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องราวร้องเรียนจากผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำหรือผู้ต้องกักในสถานกักตัวคนต่างด้าวมาอย่างต่อเนื่อง เช่น กรณีสภาพความเป็นอยู่ในสถานที่คุมขังไม่เหมาะสม กรณีผู้ถูกคุมขังเจ็บป่วยแต่ไม่ได้รับการรักษาตามความเหมาะสม กรณีการเสียชีวิตของผู้ถูกคุมขังในสถานที่คุมขัง เป็นต้น ผู้ถูกคุมขังซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพอาจอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน เนื่องจากผู้ถูกคุมขังต้องพึ่งพาหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการปกป้องคุ้มครองสิทธิ และสถานที่คุมขังมักเป็นสถานที่ปิดโดยสังคมภายนอกมีโอกาสรับทราบความเป็นไปที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกคุมขังได้น้อย ประกอบกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ ๔ มีนโยบายมุ่งเน้นการคุ้มครองด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม แก้ไขปัญหากลุ่มสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างเป็นระบบโดยร่วมมือกับทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมในการแก้ไขปรับปรุงนโยบาย ระเบียบกฎหมาย แนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นความสำคัญของการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังและ

กำหนดให้มีโครงการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวและสถานที่พักพิงเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเป็นการคุ้มครองโดยตรงที่สามารถแก้ไข ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกคุมขังได้โดยทันที นอกจากนี้ยังสามารถใช้ข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมเป็นข้อมูล พื้นฐานในการเจรจากับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสถานที่คุมขังได้ แต่อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ได้รับมอบหมายให้เข้าตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังยังขาดแนวทาง หลักเกณฑ์ และวิธีการในทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อเป็นการพัฒนา มาตรฐานในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังต่อไป

ผู้เข้ารับการประเมินจึงขอเสนอแนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง เพื่อจัดทำ ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ในประเด็นดังนี้

๔.๑ แนวทางการเตรียมตัวเข้าเยี่ยม

๔.๑.๑ การติดต่อกับสถานที่คุมขัง

๔.๑.๒ การกำหนดวัตถุประสงค์ และประเด็นในการตรวจเยี่ยม

๔.๑.๓ รูปแบบบันทึกการตรวจเยี่ยม

๔.๒ แนวทางการเข้าเยี่ยม

๔.๒.๑ การพูดคุยเบื้องต้นกับหัวหน้าสถานที่คุมขัง

๔.๒.๒ การพิจารณาทะเบียนข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๓ การเยี่ยมชมอาคารต่าง ๆ ของสถานที่คุมขัง

๔.๒.๔ การสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกคุมขัง

๔.๒.๕ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการคุมขัง

๔.๓ แนวทางการจัดทำรายงานการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง และการจัดทำข้อเสนอแนะ

๔.๓.๑ การวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานภายในและมาตรฐานสากล

๔.๓.๒ รูปแบบรายงานการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๕. แผนงาน/แนวทางการดำเนินงาน

ผู้เข้ารับการประเมินขอเสนอแนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ

ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยมีแผนงานและแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๕.๑ ศึกษาและรวบรวมแนวคิดหลักวิชาการเกี่ยวกับการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๕.๒ ศึกษาและรวบรวมข้อกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๕.๓ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแนวทางการเตรียมตัวเข้าตรวจเยี่ยม แนวทางการเข้าตรวจเยี่ยม แนวทางการทำรายงานการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังและการจัดทำข้อเสนอแนะจากคู่มือต่าง ๆ และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๕.๔ จัดทำแนวทางหรือผังขั้นตอนในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และได้มาตรฐาน

๕.๕ จัดทำรูปแบบบันทึกการตรวจเยี่ยม และรูปแบบรายงานการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังเข้าใจหลักการและตระหนักถึงความสำคัญในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๖.๒ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังเข้าใจข้อกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่ใช้ในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๖.๓ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจเยี่ยมมีแนวทางในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังอย่างเป็นระบบ สามารถบันทึกประเด็นสำคัญในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังได้ครบถ้วน

๖.๔ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจเยี่ยมสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังไปจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ได้อย่างเหมาะสม จนนำไปสู่การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๕ สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจเยี่ยมมาบูรณาการร่วมกันเพื่อดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ของสำนักต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๖.๖ ผู้ร้อง ผู้เสียหาย รวมถึงบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๗.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจเยี่ยมมีแนวปฏิบัติในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

๗.๒ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจเยี่ยมสามารถตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง และสามารถจัดทำบันทึกการตรวจเยี่ยม และรายงานการตรวจเยี่ยมได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

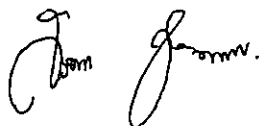
๗.๓ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจเยี่ยมมาบูรณาการร่วมกันเพื่อดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ของสำนักต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๘. เงื่อนไขความสำเร็จและอื่น ๆ

๘.๑ ผลงานของผู้เข้ารับการประเมินถูกนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแนวทางปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เช่น คู่มือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง

๘.๒ ผลงานของผู้เข้ารับการประเมินถูกนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังตามโครงการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ลงชื่อ

ผู้เสนอผลงาน

(นางสาวสรिता ศรีธารณพ)

ตำแหน่ง นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ

วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕